

ביוזן שעמדו מנחמין מאצלו. פי' ביום הז' מותר
ברחיצה וה"ה שמותר מכל גזירת ז' 522 וחדא
מינייהו נקט. ולמדנו ממנו כי קודם שיפרשו
ממנו מנחמי' נוהג באבילות יום שביעי, והכין
משמ' לקמן 523 גבי מי שבא ממקום קרוב, וזהו
שנהגו לבוא ביום ז' ולהפסיק אבילותו 524, ונהגו
לעשות כן בעשרה שאין שורת מנחמין פחותה
מי' 525, ומי' אם לא באו מנחמי' בשביעית אינו
צריך להם בשמיני, שכבר שלמא אבילותו
מאליה 526, ולהפסקת יום שביעי שיהא מקצתו
ככולו הוא דבעי להו. מעתה הקובר את מתו
בא' בשבת אי אפשר להפסיקו בערב שבת כמו
שנוהגי' בקצת המקומות, דהא יום ששי הוא,
ושבת אינה מפסקת, וביום שבת לא שיכי מנחמי',
ואיסורא נמי הוא לעשות כן בפרהסיא, ובקושי
התירו ליחיד לראות פנים בשבת 527, אלא עומד
אבל מעצמו ונוהג בדברים שבצינעא, ולערב

דכתב: פעמים נמצא תנא חולק על ב"ש ובי"ה, ור"ל
דפליג את"ק דאמר נחלקו ב"ש ובי"ה והוא אומר לא
נחלקו, כי הך דמייתי פרק הקומץ רבה (מנחות
ל, ב) אלא אמר רב פפא וכו' ע"ש. 522 וכ"פ
בשר"ע יור"ד שצה ס"א. 523 כא, ב וכ"כ תוס'
שם ד"ה אפילו, וכ"ה ברא"ש סי' לו: דדוקא ביום
שביעי הוא דבעינן עד שיעמדו מנחמין מאצלו וכו'
ע"ש ור"י נכ"ח ח"ב: אחר שיעמדו המנחמים
מאצלו, דהיינו אחר שהתפללו עם האבל, וכ"מ
במאירי, ועי' רמב"ן בתוה"א ענין האב"ות ד"ה אמר
רב עמרם. 524 עי' רמב"ן שם דכתב: והם
שהיה דרכן שיבאו מנחמין אצלו ביום שביעי לנחם
ולברך ברכת רחבה. 525 עי' בתוס' לקמן כא, א
ד"ה אפילו, אבל עי' בר"י שם דכתב: ברכת אבלים
בי' וכו', וכן תנחומי אבלים וברכת אבלים כל ז'
וכו', ואין צריך י' וכ"כ רב פלטוי הא דנא דלית לן
שורה ולא ברכה וכו', השתא מיהא אינה צריכה י'
שלא מצינו י' אלא ברכת רחבה בלנדי, ע"כ ע"ש.
526 אבל ביום השביעי כיון שלא באו מנחמין אצלו,
לא אמרינן מקצת היום ככלו וצריך לנהוג אבילות
כל היום עד הערב, וכדכתב רבנו לקמן, ועי' ימ"א
סי' שצה ס"א שלא כ"כ. 527 עי' שבת יב, ב:
ואמר רב חנינא בקושי התירו לנחם אבלים ולבקר
חולים בשבת. והנהג כל דברי רבנו קשין להולמן,
במה דכתב, וביום השבת לא שיכי מנחמים, הרי
מפורש בשבת שם דבי"ה מתירין, וכן מש"כ, לעשות
כך בפרהסיא, התירו ליחיד, לא מצאנו בשום מקום
חלוקים אלו, בין פרהסיא לצינעא, בין יחיד לרבים,
וצע"ג. 528 ס"ל לרבנו דבשבת אע"פ שהוא
יום שביעי כיון דלא באו מנחמין, צריך לנהוג כל
היום בדברים שבצינעא, ולא אמרינן מקצת היום

הוא מותר מאליו 528, וכן הקובר את מתו קודם
הרגל והרגל מפסיקו, יבאו מנחמי' שחרית
ומפסיקי' אותו בשחרית, כדי שיהא מותר לגלח
כל היום, ואם לא באו, אסור לגלח, והרגל מפסיקו
מאליו, ומגלח ברגל 529 או לאחר הרגל, ומ"מ
אין הרגל מפסיק עד ערב הרגל, ואפי' הוא יום
כ"ט ערב הרגל 530 וזה ברור. וכן אומרי' דדוקא
מקצת יום ז' ככלו, אבל ליל שביעי אינו ככל
היום, שאין דרך מנחמי' אלא ביום, וכן הסכימו
רבי' יצחק ז"ל ורמב"ן ז"ל 531.

הלכה מאבא שאל ביום ל'. ק"ל דמשמע דלרבנן
אפי' ביום ל' לא אמרי' מקצתו ככלו, וא"כ למה
מודים ביום שמיני ערב הרגל דנימא מקצתו ככלו,
זו תירצו בירושלמי' 532 דכבוד הרגל שאני.
אפור ברחיצה עד הערב. פי' משום דרחיצה איפשי'
לה ביום טוב כדאית' בדוכתא 533, וה"ה לכל
דיני שבעה וחדא מינייהו נקט 534, ושלישי לאו

ככלו. וכ"פ הב"ח סי' תב מטעם אחר ע"ש. (ועי'
רש"י לעיל יו, ב דתמה על הב"ח, דבהדיא אמרינן
שם חל שביעי שלו להיות בשבת אמרינן מקצת היום
ככלו, ועל רבנו ל"ק דס"ל דתלוי במנחמין שם איירי
דבאו מנחמים בשבת, אבל על הב"ח שם תמיהת
הרש"ש עליו צע"ג). אבל בהגהות ר"פ בסמ"ק סי'
צו כתב, דנוהג במקצת יום השבת בדברים שבצינעא,
והובא דבריו באר"ח ח"ב עמ' 577 וכלבו סוף הל'
אבל, וכ"פ הט"ז שם סק"ה, וכ"כ גם בשם הטור
בשם ר' יחיאל, וכ"כ הב"ח הנ"ל בשם הטור ע"ש,
ובטור שלפנינו ליתא. 529 עי' בשו"ת גובי"ק
חאו"ח סי' יד וקרא"א כאן. 530 עי' בתוד"ה
אתיא פרע ובהג' ר"ב רנשבורג. 531 שם (בכ"י
ב, ודפ' איתא כאן בשיב') ורא' בארוכה לקמן
בחדושו כז, א ד"ה מאימתי ובהער'. 532 בפיר'
ה"ה, והובא בתוד"ה הלכה ע"ש. 533 שבת
לט, ב. וכ"כ טעם זה הרא"ש נמוקי' ושיטה בשם
הראב"ד, וכ"ה בריב"ב המכתם ואויז הל' אכליה
סי' תלב. ועי' תוד"ה שאסור ברחיצה 534 ורא'
במאירי בהער' צ שכתב: כוונת רבנו, בהני דאפשר
לעשותן ברגל כמו רחיצה, כגון עטיפת הראש נעילת
הסנדל וסיכה]. וכ"כ בפירוש נמוקי' בשם י"א,
וכ"מ מדברי הרמב"ם אבל פי' ה"ו שכתב: חל ששי
שלו בערב הרגל, ואין צריך לומר חמישי או שלישי
וכו', ואינו מותר לרחוץ ולסוך, ולעשות דבר' עד
(ועי' ב"י או"ח תקמ"ח), וכ"כ בטור"ד שצט בדעת הרמב"ם,
האבל — ענין שבתות ויו"ט: שהרי אמרו אסור
ברחיצה עד הערב, אלמא כל גזירת שבעה עליו עד
שנכנס ביו"ט ע"ש. וכ"ה להני ראשונים המובאים
בהער' הסמוכה, דבאמצע שבעה לא אמרינן מקצת

דוקא, אלא ה
קברו ברגל רז
ליה מאי דתו
קאי אגזירת
וכל שקברו ג
ליה דעולין
דמילתא הוא
בכלל אבלו
אבל שקברו
מתחיל למנו
למנות ל' ק
ובתוספות ג
מהא.

למנין ז' לא
דהא לא נה
אתי שפיר,
שבצינעא,
ז"ל 530, אי
שבפרהסיא
נוהג ברגל
קשה הדב
עולה מפנ
והלא בשב
שבפרהסיא
מ"מ היכי

היום ככולו
535 וכ"כ
אלא רגל
עמ' 535
ימי אבלו
שביעי דא
שם ורמו
בחדושו
ועוד, וכ'
כתב בשו
מרבועי
ברש"י:
נוהגין ז'
538 עי'
לקמן ב
540 צרי'
עמוד ז'
542 ד,
תוד"ה

זו קודם שחרית זר לגלח מפסיקו ל' ומ"מ הוא יום ' דדוקא ינו ככל הסכימו

דלרבנן "כ למה זו ככלו, י.

ה איפש' "ה לכל ישי לאו

ש. (ועי' ז אמרינן זצת היום עם איירי ז תמיהת זמ"ק סי' זבצינעא, סוף הל' עם הטור יר ע"ש, ז נוב"ק בתוד"ה

זם (בכ"י :ה לקמן 53 בפיר' 53 שבת טה בשם ' אהליר זצנ [ורא ' דאפשר ש נעילת זם וי"א, חל ששי זו שלישי רבר" עד הרמב"ם, ז"א שער רו אסור עליו עד המובאים זן מקצת

דוקא, אלא ה"ה עד ששה ימים קודם הרגל⁵⁸⁵. קברו ברגל רגל עולה לו למנין לי או לא. קמספקא ליה מאי דתנן במתני' הרגלים אינם עולים, אי קאי אגזירת ז' בלחוד או אפי' אגזירת לי⁵⁸⁶, וכל שקברו קודם הרגל שני ימים לרבנן, פשיטא ליה דעולין למנין לי' כדמוכח סוגין⁵⁸⁷, וטעמא דמילתא הוא הואיל וכבר חל עליו אבילות לי' בכלל אבילות ז', והוא נוהג כאבילות לי' ברגל, אבל כשקברו ברגל שלא חל עליו אבילות ז' ואינו מתחיל למנותן כלל מספקא ליה, אם נתחיל למנות לי' קודם שנתחיל מנין ז' או לא כנ"ל. ובתוספות גמגמו⁵⁸⁸ אמאי פשיט' ליה הא טפי מהא.

למנין ז' לא קמצינעא ליה. דפשיט' שאינו עולה דהא לא נהגא מקצת שבעה ברגל, פי' לר"י ז"ל אתי שפיר, דלא נהגא כלל ברגל ואפי' בדברים שבצינעא, אבל לרבי' שמשון ז"ל והרמב"ם ז"ל⁵⁸⁹, אית להו לפרושי, דלא נהגא בדברים שבפרהסיא מיהת, ואלו גלוח דגורת לי' הוא נוהג ברגל ואע"פ שהוא דבר של פרהסיא, ואעפ"כ קשה הדבר, דאמאי פשיט' ליה דלענין ז' ⁵⁹⁰ עולה מפני שאינה נוהגת בדברים שבפרהסיא, והלא בשבת עולה ואע"פ שאינה נוהגת בדברים שבפרהסיא, ואם מפני הטעם שאמרו בירושלמי⁵⁹¹. מ"מ היכי תלי תנא טעמא משום דלא נהגא

היום ככולו, ממילא אין חילוק בין שום גזירות שבעה. 535 וכ"כ רי"ף: דאכתי לא שלים אבילות דיליה אלא רגל הוא דמפסיק, וכ"כ הרא"ש וכ"מ בראבי"ה עמ' 535 דכתב: שאסור ברחיצה עד הערב, דבכל ימי אבילות לא אמרינן מקצת היום ככלו בר מיום שביעי דאבילות ע"ש, וכ"כ רש"י—כת"י והובא באו"ז שם ורמב"ן שם, וכ"ה בתוס' בשם בה"ג ורבנן בחדושי לקמן כ, א ד"ה והלכתא בשם תוספות ועוד, וכ"פ בשו"ע יור"ד שצט ס"ה, אבל בשיטה כתב בשם ויש מפ': דדוקא שלישי אבל רביעי או מרביעי ואילך מותר ברחיצה כל היום ע"ש, וכ"מ ברש"י בגמרא. 536 וכה"ג פי' בתוד"ה דלא נוהגין ע"ש. 537 וכ"כ בשיטה ותוד"ה קברו. 538 עי' בתוס' שם. 539 צ"ל: והרמב"ן, ורא' לקמן בחד' רבנו כג, ב בארוכה וע"ש בהערות. 540 צריך להוסיף תיבת, "אינה". 541 הובא לעיל עמוד א בסוף ד"ה מפני שאמרו בשבת ע"ש. 542 ד, א. 543 שם ד"ה ה"ג. 544 עי' תוד"ה שכבר. 545 צ"ל: למי. 546 בפני

בדברים שבפרהסיא, ומיהו בפ"ק דכתובות⁵⁴² מכרעא קצת, כסברא דהני רבנן ז"ל כדכתיב' התם⁵⁴³. וי"ל דהא דאמרי' למנין שבעה לא קא מיבעיא ליה דהא לא נהגא וכו', מילתא בעלמא קאמר ולא צריך ליה דהא מתני' קתני ואינו עולין על כרחי' מיירי לענין שבעה מיהת, ולר"י ז"ל ה"ק לענין שבעה לא קא מיבעיא ליה, ואפי' לא תנינן ליה מסברא פשיט' ליה.

[כ, א] כל שהוא משום עסקי הרבים אין רגל מפסיקו. פי' אינם נמנעות מפני הרגל, כגון נחמה. וה"ה להבראה⁵⁴⁴ במועד ומי⁵⁴⁵ שנקבר במועד, אבל בירושלמי⁵⁴⁶ משמע שאין מברין לא במועד ולא בחנוכה ופורים, ומחלוקת המפרשי' היא ולקמ' נפרש⁵⁴⁷. מי' לעולם אין הבראה אלא ביום ראשון, ולא אפי' בסעודה שהוא בליל שני⁵⁴⁸.

קברו שלשה ימים בסוף הרגל כו'. פי' לאו דוקא ה"ה ששה, מונה שבעה אחר הרגל. פירשו הגאונים ז"ל⁵⁴⁹, אחר הרגל של תורה וי"ט שני דרבנן עולה לו דכחול שויה לענין זה, והקובר את מתו ביי"ט שני והוא יום מיתה⁵⁵⁰ ג"כ אומרים הגאונים ז"ל⁵⁵¹, דאבילות דאורייתא היא ונוהג בו לכל הלכותיו, אלא שאינו קורע⁵⁵², וכבר אמרנו שאין כן דעת התוספות⁵⁵³ והרמב"ן⁵⁵⁴ ז"ל האריך בענין זה והסכים לדעת הגאונים ז"ל.

ה"ט. 547 כד, ב ד"ה אין קורעין ועי' מש"כ שם בהער'. 548 וכ"כ רבנו לקמ' שם, שלא נתקנה הבראה אלא ביום ראשון וכו', ועי' מש"כ שם בהער'. 549 כ"כ ריב"ז הל' אבל עמ' נו בשם רב האי גאון ובה"ג בשם גאון (והובא בראשונים) ורמב"ן שם בשם וכ"כ כל הגאונים, וכ"ה בר"ח רי"ף והרמב"ם אבל פי' הלי"ט—י' (וע"ש במג"ע), וכ"פ המחבר בשו"ע או"ח תקמח ויור"ד שצט. 550 בכ"י ב, ודפ' נוסף: ויום קבורה. 551 רא' לעיל הער' 549. 552 וכ"כ הרמב"ן שם המכתם וכ"פ הרמב"ם שם פי"א ה"א, והר"י מלוניל ונמוקי' נסתפקו בזה, ועי' בהמכתם הנ"ל דהביא בשם: ושמענו שהרב ר' משה ברבי יהודה מתיר אפי' לקרוע בכי האי גונא דהוי יום ראשון, וכ"כ במאירי בשם גדולי המפרשים. 553 [בכ"י ב, ודפ' איתא: שכן, ולפנינו נכון.] כ"כ תוס' לקמ' כג, ב ד"ה דרבי אלעזר: ואין נראה לר"י וגם אין נוהגין כלל, וכ"ה במהר"ם שמחות סי' ו רא"ש ועוד, ועי' שיטה עמ' יא. וכ"פ רמ"א בשו"ע שם. 554 שם ע"ש,

יום טוב פרק שני ביצה

לכם ולא לכלבים דברי ר' יוסי הגלילי. ואמר ר' יוסי הגלילי מאיבריה בשם אחי ר' יוסי הגלילי וזקן ע"ג דקיימחן * דהלכה כרבי עקיבא מחבריה והא לשמחא סתמא דמשה סתיה במח' חלה (פ"א מ"ח) כהא דמייח' למי' עינא כלבים בומן שהרשים אכלין ממנה נאפיה ביום טוב וזוקא בומן שהרשים אכלין ממנה הא לזו הכי לא ורבי איהא ("בבב"ר) כהא דאכלין און הרשים אכלין ממנה און ארפין אהיה ב"ש: ד'ג' ספלי לחיותא הכי שרינן. ואם האמר מתי מספקא ליה דלמתי היה לו לאמר אי משום מרחא מהא לא משני מירי דמה ב"ש משום דחויא להספקא והאיכא מרחא יתירא ולי כפי לאמר משום מוקפה דחיה לזו דמאכל לבהמה מוקפה הוא לא היה דאם כן דיקא' ה"לך אט טענין חבן לבהמה ועוד ה"ן מטלמין שער על אפניה הוהיל שהא רתי למאכל בהמה ועוד דלמתי כשר הפוח מטלמין אהו ממיני שהא רתי למאכל כלבים ויש לומר דהי גרסי' תמרה חיק רחויין לבהמה אלא על ידי תקון גדול לתקן ומדרבנן הוה מלאכה ומ"מ רחויין כמו שהם על ידי הדמק והאיל ואין רחויין להיות עיקר מאכל בהמה אלא על ידי תקון גדול הכי שדין לה למאן דרדיס לזם ולא לכלבים משום שהיה מלאכה ותקני דמותרין למטל ליהנס לחיות ממיני רחויין להסקה:

לכם ולא לכלבים דברי רבי יוסי הגלילי ריע אמר אפילו נפש בהמה במשמע אם בן מה הלמד לומר לכם * לכם ולא לעובדי טובבים ומה ראות לרבות את הכלבים ולהוציא את העובדי טובבים מרבה אני את הכלבים * שמונתין עליך ומציא אני את העובדי טובבים שאין מוותרין עליך: אמר ליה אבי ר' יוסף ולרבי יוסי הגלילי דאמר לכם ולא לכלבים דמי ספלי לחיותא הכי שדין לזו ביום טוב אמר ליה הוהיל חוהו להסקה תינח ביבישחא ברשיבתא מאי איכא למימר אמר ליה חוהו להסק נחול תינח ב"ש בשבת מאי איכא למימר ממלפליין לזו אגב ריפתא כרשמואל * דאמר שמואל יעושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומצין את הנכרי בשבת * ואין מומצין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חוהו לתרגולין דידהו נמי חוהו לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפליין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפ של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומצין את הנכרי בשבת ואין מומצין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע לזו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בבאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזין: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא לזו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרברים רבן גמליאל מחזיר כדברי ב"ש אין מומצין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מומצין על עצמן ומקליין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז מ"א: ד"ס מ"א)

עושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומצין את הנכרי בשבת * ואין מומצין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חוהו לתרגולין דידהו נמי חוהו לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפליין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפ של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומצין את הנכרי בשבת ואין מומצין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע לזו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בבאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזין: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא לזו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרברים רבן גמליאל מחזיר כדברי ב"ש אין מומצין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מומצין על עצמן ומקליין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז מ"א: ד"ס מ"א)

דקאמר מטלמין כענא אגב קמחיה לזו מהה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דבעיין קמחא הייט משום שמטלמין שברי עמיס ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול נעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטל אגב כהא לפי שאי אפשר נעטרס: יחס אדם חמין א"כ רחויין לשחיה * וחל' מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמייירי כגון ששוחה ומרבה לרחוין רגליו והכי א"ה ח' כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אטו רתי אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

דקאמר מטלמין כענא אגב קמחיה לזו מהה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דבעיין קמחא הייט משום שמטלמין שברי עמיס ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול נעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטל אגב כהא לפי שאי אפשר נעטרס: יחס אדם חמין א"כ רחויין לשחיה * וחל' מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמייירי כגון ששוחה ומרבה לרחוין רגליו והכי א"ה ח' כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אטו רתי אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

דקאמר מטלמין כענא אגב קמחיה לזו מהה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דבעיין קמחא הייט משום שמטלמין שברי עמיס ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול נעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטל אגב כהא לפי שאי אפשר נעטרס: יחס אדם חמין א"כ רחויין לשחיה * וחל' מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמייירי כגון ששוחה ומרבה לרחוין רגליו והכי א"ה ח' כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אטו רתי אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

ספר השמי פרק שני
פ"א מ"ח כהא דמייח' למי' עינא כלבים בומן שהרשים אכלין ממנה נאפיה ביום טוב וזוקא בומן שהרשים אכלין ממנה הא לזו הכי לא ורבי איהא ("בבב"ר) כהא דאכלין און הרשים אכלין ממנה און ארפין אהיה ב"ש: ד'ג' ספלי לחיותא הכי שרינן. ואם האמר מתי מספקא ליה דלמתי היה לו לאמר אי משום מרחא מהא לא משני מירי דמה ב"ש משום דחויא להספקא והאיכא מרחא יתירא ולי כפי לאמר משום מוקפה דחיה לזו דמאכל לבהמה מוקפה הוא לא היה דאם כן דיקא' ה"לך אט טענין חבן לבהמה ועוד ה"ן מטלמין שער על אפניה הוהיל שהא רתי למאכל בהמה ועוד דלמתי כשר הפוח מטלמין אהו ממיני שהא רתי למאכל כלבים ויש לומר דהי גרסי' תמרה חיק רחויין לבהמה אלא על ידי תקון גדול לתקן ומדרבנן הוה מלאכה ומ"מ רחויין כמו שהם על ידי הדמק והאיל ואין רחויין להיות עיקר מאכל בהמה אלא על ידי תקון גדול הכי שדין לה למאן דרדיס לזם ולא לכלבים משום שהיה מלאכה ותקני דמותרין למטל ליהנס לחיות ממיני רחויין להסקה:

[שם קמה מ"ח ונתוספת ד"ס כשר הפוח וכו' וקליס]

רבינו תנאל
לשמות שלמה לכלבים דרבינו לזל משה חזק' נפש בהמה במשמע וי' יוסי הגלילי אוסר' שני' לכם ולא לעובדי טובבים ולא לכלבים חובב' י' יוסי הגלילי ספלי פ' גריצין און הרשים אכלין ממנה און ארפין אהיה ב"ש: ד'ג' ספלי לחיותא הכי שרינן. ואם האמר מתי מספקא ליה דלמתי היה לו לאמר אי משום מרחא מהא לא משני מירי דמה ב"ש משום דחויא להספקא והאיכא מרחא יתירא ולי כפי לאמר משום מוקפה דחיה לזו דמאכל לבהמה מוקפה הוא לא היה דאם כן דיקא' ה"לך אט טענין חבן לבהמה ועוד ה"ן מטלמין שער על אפניה הוהיל שהא רתי למאכל בהמה ועוד דלמתי כשר הפוח מטלמין אהו ממיני שהא רתי למאכל כלבים ויש לומר דהי גרסי' תמרה חיק רחויין לבהמה אלא על ידי תקון גדול לתקן ומדרבנן הוה מלאכה ומ"מ רחויין כמו שהם על ידי הדמק והאיל ואין רחויין להיות עיקר מאכל בהמה אלא על ידי תקון גדול הכי שדין לה למאן דרדיס לזם ולא לכלבים משום שהיה מלאכה ותקני דמותרין למטל ליהנס לחיות ממיני רחויין להסקה:

עושה אדם כל צרכו בפת ופליגא דרבי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי * מומצין את הנכרי בשבת * ואין מומצין את הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו רב ארא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי דידן חוהו לתרגולין דידהו נמי חוהו לתרגולין דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלפלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא * ממלפליין כוננא אגב קמחיה אע"ג דאיכא עליה שברי עציס התם לאו איסורי הנאה נינהו הכא איסורי הנאה נינהו: אמר ליה רב ארא מדפתי לרבינא והתי כנרפ של רעי אמר ליה * וכי עושין גרף של רעי לכתחלה: * אדרביה רבא למר שמואל ודרש מומצין את הנכרי בשבת ואין מומצין את הנכרי ב"ש גזרה שמא ירבה בשבילו: מרימר ומר זוטרא כי הוה מקלע לזו נכרי ב"ש 'אמרו ליה אי ניהא לך בבאי דרשיחא לך מושב ואי לא שררא יתרא ארעתא דידך לא מרחזין: **מתני'** * ב"ש אוסרים לא יום אדם המין לרגליו אלא אם כן ראיין לשחיה דביה * מתירין יעושה אדם מחרה ומתרחם כנגדה: **ג'** איבעיא לזו האי מחרה מאן קתני לה דברי הכל היא ושני להו לבית * שמאי בין הנאת כל גופו להנאת אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש אוסרים לא יעשה אדם מחרה ויתרחם כנגדה ובה מתירין: **מתני'** * שלשה * דרברים רבן גמליאל מחזיר כדברי ב"ש אין מומצין את הרמין לכתחלה ביום טוב ואין זוקפין את המעודה ביום טוב ואין אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמר רבן גמליאל מטיחין של בית אבא לא הוה אופין פתח גריצין אלא רקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אביך שהיו מומצין על עצמן ומקליין לכל ישראל לחיות אופין פתח גריצין וחדדין: **ג'** הכי דמי אי דאגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ש ואי דלא אגח עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח עירובי תבשילין וכדי דחיו שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא * מי שלא הניח עירובי תבשילין אופין לו פת (ה) אחת ומבשילין לו קדרה אחת * (פ"י ט"ז מ"א: ד"ס מ"א)

דקאמר מטלמין כענא אגב קמחיה לזו מהה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דבעיין קמחא הייט משום שמטלמין שברי עמיס ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול נעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטל אגב כהא לפי שאי אפשר נעטרס: יחס אדם חמין א"כ רחויין לשחיה * וחל' מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמייירי כגון ששוחה ומרבה לרחוין רגליו והכי א"ה ח' כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אטו רתי אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

דקאמר מטלמין כענא אגב קמחיה לזו מהה הקמחא אלא הייט לעודך גופו ולעודך מקושו ולא למטל אלא נראה דמיטתא דכוס הי משום דשוירי כוסות גריעי טפי ורחויין להכביל דבעיין קמחא הייט משום שמטלמין שברי עמיס ויהי לו נעטרס אבל אי איכא קמחא לא היה יכול נעטרס שלא יפול הקמחא וכ"ש שוירי כוסות חף על גב דליכא היתר עמק מ"מ שרו למטל אגב כהא לפי שאי אפשר נעטרס: יחס אדם חמין א"כ רחויין לשחיה * וחל' מחוזה טעם שרו ב"ש ואפילו רחויין לשחיה הא לית להו ממוח' וי"ל דמייירי כגון ששוחה ומרבה לרחוין רגליו והכי א"ה ח' כהדיא בירושלמי דלכ"ש לריך לשחות מהן וכו"ה מתירין דוקא לרגליו אבל לכל גופו מודה דאסור דדבר הבהו לכל נפש בעינן חוה אטו רתי אלא לבני אדם משענין אבל ידיו ורגליו שוה לכל נפש: ומדליקין

41

מר סבר • בית שמאי • ומר סבר • בית הלל והק' מהמיתא לא חלנו
אלא מר אשמעינן חדא ומר אשמעינן חדא ולא פליגי מהמיתא קמייתא
הכי קאמר במה דברים אמורים בשיש להן ליר בחלמא אבל אין להם
ליר כל עיקר דברי הלל מותר ותנא בתרא היק' במה דברים אמורים
דמחלו בשאין להם ליר מן הגד אבל תורה אור

שנת ד' קד:
לקמן לוי

בשיש להם ליר מן הגד דברי הכל
אסור: **במתני'** לא סמ קטנא • כל
מייל דלחו לנורח חיליה: **גמ'** טולס
נדבס • דלילו עולת חובה היום רחמנא
שריא אבל זו יו' להקריבה לאחר יום
טוב: לוקס • משום **(י' לא תעשה כל**
מלאכה) **(שמות כ):** לנורח • אך אשר
יחל לכל נפש: בערוב טולס • אם
נאסרה הולאה ביו"ט ותקטו הלכות
ערובי תירוח ליו"ט אם לאו: ואין
ערוב וטולס כו' • ואע"ג דעיקר
הולאה מויעבדו קול במחנה נפקא לן
(שנח דף ט:) בלא רמייה ופירש שלא
נאסרה אלא בשבת משום הכי קא שרו
אבל שמייה שהיא אב מלאכה ובכלל
לא תעשה כל מלאכה היא חומא לך
אפילו לב"ה אם הותרה לנורח לא
הותרה שלא לנורח והק' מהמיתא אפי'
ב"ה: **מסקי' לר רב יוסף** • אך
אחוקפתא דרבי: **אלא מפסס** •
דסבירא ליה לב"ה אין אסור הולאה
ליו"ט: **ליפלו בלכניס** • אי אין אסור
הולאה אין אסור טלולא שלא נאכר
קטמול אלא משום הולאה ומה שלא
גזרו על כל מלכותא אפילו על
אוכליס וכליס משום דאין גזרין גזרה
על אכילא אלא רוב לנורח יטלין
לעמוד בה: **אלא מדלא אפלו**
בלכניס • ש"מ דלכולי עלמא יש
הולאה ליו"ט אלא שמן ההורה הותרה
לנורח וב"ה אית להו כיון דהותרה
לנורח הותרה מן ההורה לגמרי אלא
רבנן גזרו במדי דהי ערחה דלא

כל מלאכה לא
יעשה כס
שמות יב

ג' י"ג
דאמרי וא

[י"ג ספון
ע"כ ע"כ
סבר עירוב
ירבוחא לשבת
עירוב הוצאה
לירי' פי י"ג
לדברים שאין
טורח לנורח
כפסס מה שנת
אין מתיאין
מכשם לרשות
אלא פי מירוב
ק' ניו"ט

מכות כו:
מסכים טו:
במשע נור
בד"ש כ"ג

הגרות
הב"ח
(ה) תוס' ל"ח
ס"ג ר"י וכו'
ואיכא טורח
מקחא אכל שלא
לנורח כ"ג
ומיהו ש"ס
טורח י"ג
מחוק:
(ב) בא"ח
דג"י טו
כסבל עיזו:

השוחט עולת נדבה ביום טוב לוקה וכו' • וה"ה דמזי למימר
ר"ע היא * דלית ליה מתוך חלל יחול ליה למנקט ב"ש
דסבירא ליה הכי בהדיא טפי ותימה האיל ומוקמינן לה אליבא דב"ש
אם כן לימא האומט עולת חובה ב"ש לוקה דהא ב"ש אית ליה לקמן
(דף י"ג) על עולת רחיייה דלוקה

דדרשינן וחנותם חגיגה אין עולת
רחיייה לא וי"ל משום דיוקא נקטיה
דלי הוה נקט עולת חובה הוה
חמינא עולת חובה מחייבי
אבל שלמי חובה כיואל זו פסור
הואיל והם חובה ונס יש צנן טורח
האדם אבל שלמי נדבה חייב האיל
והיה יכול להקדיש למחר והשתא
דנקט עולת נדבה אשמעינן רבותא
דדוקא עולת נדבה חייב דטלה כליל
אבל שלמי נדבה פסור אע"ג שאי
חייב בהן והיה יכול להמתין עד למחר
הואיל ויש צנן טורח הדיוט וא"ת
והא אפילו ב"ה מורד דלוקה דסבירא
להו לקמן (טז) דגדרים ונדבות אין
קריבים ב"ש ואמאי מוקים לה אליבא
דב"ש וי"ל דמיתא אית ליה דגדרים
וגדבות אין קריבים ב"ש מלכס ולא
לנדבס וא"ת הו לאו הבא מכלל עשה
דאין לוקין עליו וא"ת כיון דהאדריה
האדריה לאסורא קמא דהא אמרי'
בגיגוז פסולי המוקדשין דלוקה אע"ג
דלא ידעינן אסור גזירה רק מדכתיב
(דברים יב) חובתו ולא גזיה דהייט לאו
הבא מכלל עשה דאין לוקין אלא ש"מ
כיון דהאדריה האדריה לאסורא קמא
כלומר ללא עשה זו קודם שנפסל
וגם גבי נדרים ונדבות יחול הכי
דאהדריה לאסורא קמא ולוקה וי"ל
דשאני גזיה שלא הותרה בפסולי
המוקדשין כלל בהדיא וא"ת האיל
ואשתכח סמך בה לאסורא מוקמינן
ליה בחיבורא קמא אבל הכא גבי יו"ט

דלוקה נפש הוכר דכתיב אשר יאכל וגו' וה"ה בדברים
וגדבות מתוך שהותרה וכו' וא"ת אשכחנא דהתירו בהדיא וכוון
דאשכחנא דהתירו בהדיא לא אמרי' האדר' לאסור' קמא אלא למאי
דאהדריה האדריה ולמאי דלא האדריה לא האדריה וקאי דוקא בעשה
בערוב והולאה קמפלגי • פי' רש"י ערובי מלרות וקשה
מאי לריך עירובי מלרות גבי יו"ט הא בלאו הכי מותר
לטלול מחל לחזר לנורח לב"ה להר"י חייס כהן דגרסינן ערוב
הולאה בלאו יו"ט וי"י וי"י פירושו' אם אסור הולאה מעורב בו צין שאר
מלאכות אע"ג שהיא מלאכה גרועה ואם שייכא אסור הולאה אם לא
קמפלגי ומיהו יש לישב דגרסינן שפיר ערוב והולאה דלריך ערוב
שוכל להוליא דברים שאין לנורח יו"ט כלל **(ואין ערוב והולאה**
ליו"ט דשאני הולאה דגרועה היא מכל שאר מלאכות ויש ספרים
דג' קרא דירמיה ונא תוליו משא מבתיכם ביום השבת בשבת
אין ביו"ט לא דממעט לה בהדיא מטעם דהולאה גרועה היא):

ד"ג רש"י אלא מעתה לפלו בלכניס ומדלא מפינני בלכניס להו ביו"ט לא
גזרו ובית שמאי לית להו מינו ומידי לנורח חיליה שהותרה הותרה
הותרה ושאיט טורח חיליה בלכניס עומד מן התורה ואף ר' יוחנן סבר
במתוך גרסינן: פליגי • ב"ש וכו' ודכילי עלמא יש אסור
הולאה ליו"ט מויעבדו קול במחנה דישנה בשאר מלאכות וירמיה
היה מזהירין על השבחות שהן חמורין והולאי ישמשו: לוקס
משום פסולי גיד • השבול אב מלאכה הוא ובשול גיד דבר האסור
ואיט רש"י נאכילי ועומד בחבור לא תעשה כל מלאכה דלא הותר
אלא לנורח: ולוקס **משום מבשל בשר בפסח** • לאו משום יום טוב
דמלקות דבשול יו"ט הא תנא ליה אלא אפילו הוא חול לוקה
משום מבשל בשר בחלב דכתיב לא תבשל גדי בחלב שלש פעמים
אחד לאסור חיליה ואחד לאסור הגאה ואחד לאסור בשול:
משום

מר סבר גזרינן ציר באמצע אמו ציר מן הצד
ומר סבר לא גזרינן: **במתני'** • בית שמאי
אומרים אין מוציאין לא את הקמח ולא את
החלב ולא את ספר תורה לרשות הרבים
ובית הלל **"מתירין":** **גמ'** תני תנא קמיה
דרבי יצחק בר אבדימי **השוחט עולת נדבה**
ביו"ט לוקה א"ל דאמר לך מני בית שמאי
היא * דאמרי לא אמרינן מתוך שהותרה
הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך דאי
בית הלל יהא אמרי מתוך שהותרה הוצאה
לצורך הותרה נמי שלא לצורך הכא נמי
מתוך שהותרה שחיטה לצורך הותרה נמי
שלא לצורך מתקף לה רבה ממאי דב"ש
ובית הלל בהא פריגי דלמא בערוב והוצאה
לשבת ואין ערוב והוצאה ליו"ט קא מפלגי
כו"ס * ערוב הוצאה לשבת וערוב הוצאה
ליו"ט ומר סבר יערוב הוצאה לשבת ואין
יערוב הוצאה ליו"ט כדכתיב * ולא תוציאו
משא מבתיכם ביום השבת בשבת אין ביו"ט
לא מתקף לה רב יוסף אלא מעתה ליפלו
באבנים אלא מדלא מפלגי באבנים ש"מ
בהוצאה שלא לצורך פליגי ואף ר' יוחנן
סבר במתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה
נמי שלא לצורך פליגי: דחני תנא קמיה דר'
יוחנן * המבשל גיד הגשה בחלב ביו"ט ואכלו
לוקה חמש לוקה משום * מבשל גיד ולוקה
משום אוכל גיד ולוקה משום מבשל בשר
בחלב ולוקה משום אוכל בשר בחלב ולוקה
משום

רבינו הנאל
ב"ה סביר לא גזרינן
והתיר ל' ה' ו' י'
[במתני'] כש"א אין
מוציאין לא את הקמח
כו' • נקטין ללכ
למנוח וקמן למנוח
וכ"ה לקרות בו וכו'
מתירין לתריוא אפילו
לר"י • ושפסח הכי
אמרי' בנפרא את דחני
השחט עולת נדבה
ביו"ט לוקה • ואע"ג
ששפסח מצוה • ב"ש
דיא ולא ב"ה דרשינן
לנר לב"ה דאמרי מתוך
שהותרה הוצאה לצורך
וגו' הותרה נמי הוצאה
ללכ וגו' שאין לצורך
אכילה • הכא נמי כיון
שהותרה השחיטה
לצורך אכילה הותרה
נמי שלא לצורך • אלא
מתני' מני ב"ש דיא •
ורדינן להאי מברא

ב"ה סביר לא גזרינן
והתיר ל' ה' ו' י'
[במתני'] כש"א אין
מוציאין לא את הקמח
כו' • נקטין ללכ
למנוח וקמן למנוח
וכ"ה לקרות בו וכו'
מתירין לתריוא אפילו
לר"י • ושפסח הכי
אמרי' בנפרא את דחני
השחט עולת נדבה
ביו"ט לוקה • ואע"ג
ששפסח מצוה • ב"ש
דיא ולא ב"ה דרשינן
לנר לב"ה דאמרי מתוך
שהותרה הוצאה לצורך
וגו' הותרה נמי הוצאה
ללכ וגו' שאין לצורך
אכילה • הכא נמי כיון
שהותרה השחיטה
לצורך אכילה הותרה
נמי שלא לצורך • אלא
מתני' מני ב"ש דיא •
ורדינן להאי מברא

[פסחים טו]
צ"ג א ב מיי' פ"א מכל'
וי"ט ל"ג ד ופ"ה
כ"ה א סמל לחין ט"ז
טו"ש פ"א ח"ט ס' פיקוח
טע"פ ח'
צ"ד ג מיי' פ"א מכל'
פירושין כלכ"ה ד'
סמל לחין ט"ז פ"ה טו"ש
ח"ט ס' מקח טע"פ ח':

[פי' תוס' מולין נח:
ותוס' פ"ו ס': כ"ה
אמר ר' יוחנן]

[פי' תוספת כריכות
די ד"ה עירוב]

כ"ה מתוך כל וכו'

רש"י גורם
למא לכו'
פירושא וי'
אלל ר"ח פירש

סמא דהאי עמפא פליגי ב"ש וכו' דלמא בערוב והוצאה פליגי ב"ש [במ"ו] וי"ט כדברים שאין לצורך אוכל נפש ככתב"ה שבת אין מוציאין מרשות לרשות אלא ע"י עירוב כדכתיב [ב"ה] וי"ט שבת אין מוציאין [ב"ה] וי"ט כ"ה סביר אין מוציאין • וי"ט סביר אין עירוב והוצאה ליו"ט • דכי כתיב ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת היא דכתיב ולפיכך הוצאה ביו"ט שרי • אבל לשחיטה שלא לצורך אפילו ב"ה אסור ודחי רב יוסף

מקורות וצינונים

ה"ד. ש"ע א"ח"ם סי' תקמ"ט ט"ז וי"ד סי' ט"ז
 בלח"מ, קשה על הרמב"ן ז"ל אך יתכן קושיה הר"ש ז"ל וכן הק' ט"ז יו"ד ס"ק ו ע"ש :
 ה"ה. הקובר א"מ וכו' קודם רגל שו"ע א"ח"ם ס"א וי"ד ס"א וי"ד ס"א שמקצת היום ככולו ע"י לעיל פ"ו הי"ב ופ"ו ה"ב. ואם על אביו וכו' שו"ע א"ח"ם ס"א וי"ד ס"א ש"ד וסי' ט"ז ס"ד. עד שישלח וכו' עד שיגיערו לעיל פ"ו ה"ג :
 ה"ו. חל ששי שלו וכו' אינו מגלה שו"ע א"ח"ם ס"א וי"ד סי' ט"ז ס"ה. כה"ל יו"ט פ"ו ה"ה כ' דמגלה. ע"ש גנ"כ וינקוט שו"ע.

דאמר מסתברא כרנן גמליאל אמרי להפסיק כרגלים אצל לא לימנות יומי שבעה ועוד סוכר שאין יום הכפורים מנטל גזירת שלשים מן הקובר אצל ממו קודם ר"ה שכל שלא הפסיקו רגל ראשון שפגע בו מחלה אין רגל מפסיקו כפי הסברה הנזכרת למעלה. כ"כ הרמב"ן (שם) ליישב דברי רבינו. ומ"מ כתב שאין דבריו נראין שאין הפרש בין ר"ה לשמיני של חג שנמנה שבעה ואע"פ שזה מכלל הרגל וזה אינו רגל אלו אין לנו בגמרא שיהא מנין זה חגו נרגל ולא רגל אלא או שנתלה הדבר במי שיש לו תשלומין שבעה או שנאמר שכל המפסיקין עולין כמימריה דרב פפא דאמר אפילו ר"ה וכוון לאוסוף רבינא אפילו שמיני של חג ש"מ דכל המפסיקין נמנין שבעה ליומם עכ"ל :

ד קבר את מתו קודם חג הסוכות מונה אחר החג תשעה ימים בלבד. שהרי שמיני רגל בפני עצמו, ונמצא יום טוב הראשון מפסיק שבעה, ושבעת ימי החג, ושמיני של חג רגל אחד הרי אחד ועשרים יום : ה הקובר את מתו שבעת ימים קודם רגל מן הרגלים או קודם ראש השנה ויום הכפורים בטלה ממנו גזירת שלשים. ומותר לספר ולכבס בערב יום טוב או בערב יום הכפורים שמקצת היום ככולו. ואינו מונה לאחריהם כלום : ואם על אביו ועל אמו הוא מתאבל אפילו מתו קודם הרגל בשלשים יום אינו מגלה עד שישלח פרע או עד שיגיערו בו חבריו. ואין הרגלים מפסיקין דבר זה :

דבי נשיאה יום א' לפני עזרת ועזרת הרי כאן ארבעה עשר יום ואמר רבינא הילכך יום א' לפני החג וזו ושמיני שלו הרי כאן אחד ועשרים יום : ה הקובר את מתו וכו'. שם (ט"ז) צברייתא פלוגתא דתנאי ופסקא כחבא שאלו דאמר מותר לגלה אחר הרגל ומותבין עליה והא אן תנן שמונה קא סבר אבא שאלו מלקח היום ככולו ויום שביעי עולה לו לכאן ולכאן אמר רבינא בר שילא הלכה כחבא שאלו ומודים חכמים לחבא שאלו כשחל שמיני שלו להיות בשבת בערב הרגל שמוחר לגלה בערב שבת. והא דאמרין מותר לגלה בערב הרגל היינו מנעוד יום אחר חפלת המנחה קודם שקיעת החמה. וכן נהגו : ואם על אביו ועל אמו וכו'. דלא מן צמחיתין (ט"ז). אלא בטלה ממנה גזרת שבעה וצטלה ממנו גזירת שלשים אצל מה שחקנו מפני כבוד אביו ואמו לא בטלה :

ו חל ששי שלו בערב הרגל וכו'. שם (ט"ז) אמר רב הונא זריה דרב יהושע הכל מודים שחל שלישי שלו להיות בערב הרגל שאסור ברחייה עד הערב. והאי עד הערב היינו עד הלילה עד ועד ככלל. ולא נחת רבינו לפרש אס רחיה וזו צמחין או צמון שכבר ציאר בהלכות י"ט (פ"א ה"ט) הרחיה המותרת ואי זו היא אסורה. וי"מ (טהבמ"י) האי עד הערב דהכא דומיא דעד הערב דאמרין לעיל (ה"ה), והטעם כיון שהוא קרוב להנחת הרגל ועמדו המנחמין מאלו כבר נטלם אבילותו ומותר לרחוץ. ודעת רש"י דעת רבינו. וקשה לי אמאי נקט שלישי הל"ל ששי דהוי רבותא טפי. וי"ל דמשלישי ואילן קאמר דראשון ושני לא לריכא ליה דשמיטא דמורה אבא שאלו דשני ימים הראשונים הם עיקר ימי האבלות ולא אמרין בהו מקצת היום ככולו :

ה הקובר את מתו שבעת ימים קודם רגל וכו'. שם (ט"ז) אפילו גזרת מנאי בחל יום שביעי בערב הרגל ואיפסיקא הלכתא בגמרא כחבא שאלו דאמר מלות שבעה מנטלת גזירת שלשים כלומר שאם חל יום שביעי שלו בערב הרגל בטלה ממנו גזרת שלשים דמקצת היום ככלו ויום ז' עולה לכאן ולכאן : ומ"ש ואם על אביו ואמו הוא מתאבל וכו' עד שישלח פרע או עד שיגיערו בו חבריו כ"כ הר"ש (פמ"ג) וכן דעת סמ"ג (ה' אבולת דרמ"ז ע"ב) שר' אהא דתניא (כ"ז) דעל אביו ואמו אינו נכנס לבית המשתה עד י"ב חדש מכאן למדנו דדבר שאינו תלוי בשבעה ושלישים אין רגל מפסיק וכן פוסק בירושלמי (פ"ה עכ"ל) :

ו חל ששי שלו בערב הרגל וכו'. שם (ט"ז) אמר רב הונא זריה דרב יהושע הכל מודים שאם חל שלישי שלו להיות ערב הרגל שאסור ברחייה עד הערב וכתבו הר"ף והרא"ש (פכ"ו) וה"ה אפילו יום ששי

לחם משנה

קשה קצת שכתב משום דלא חשיבי כרגלים גמורים, דזה משמע הפך מ"ש בראשונה דמשיקרא יהיב טעמא דחרתי הפסקות בחדא אבילות לא עדינן ולצוקף משמע דהדר מהאי טעמא ונתן טעם משום דאינס רגלים גמורים דאי הוו רגלים גמורים משמע דעדינן מרי הפסקות ולמה לא הוי. אצל גמ"ש דלא חשיב ר"ה (כ"ש בזה) [כשענה] השיגו הר"א ז"ל. וז"ל טעמו של רבינו דר' אלעזר (ור') [א"ר] אושעיא יהיב טעמא תסם (כ"ד) לעזרת דהוי שבעה משום דיש לו תשלומין כל שבעה והאי טעמא ודאי לא שייך בר"ה ולכן כתבו שם החוס' (ד"ה רבי) דלית ליה לר' אושעיא דלא כרנן גמליאל, דרגלים מפסיקים ולא [ר"ה וי"ז] דאינס מפסיקים, ורבינו (לא) משמע ליה דליכא מאן דפליג דודאי הלכה כרנן גמליאל וכדפסיק רב גידל אלא דסובר ר' אושעיא דמאי דקאמר ר"ג מפסיקים היינו שמבטלים גזירת שבעה ולא שחבשו הרגלים כשבעה אלא דווקא עזרת מפני שיש לו תשלומין שבעה, ורב אויב פליג וסובר דר"ה חשיב שבעה דלית ליה דטעמא הוי משום דלית ליה תשלומין כר' אושעיא משום דר' ענני בר שאון ור' יתחק נפחא לא דרשו אלא דעזרת לבד הוי שבעה מטעמא דר' אושעיא, משמע דלית להו כוונתיה. ולכן פסק רבינו הכי, דהא עדיפא לו לתרוצי מהאי חירווא דבא בדברי הר"ב כסף משנה דמאי דקאמר רבינא מסתברא כרנן גמליאל הוא דלמינא ר"ל דלא אודי צמנין ר"ה, מדא דלישנא לא משמע הכי. ועוד דרבינא גופיה אמר על דברי רב אויב הילכך יום אחד לפני החג וכו', משמע דאודי לרב אויב צמנין דר"ה. ועם מה שכתבנו בתקלקה הקושיא דהקשה הרמב"ן ז"ל לפי חירווא במה שאמר ומ"מ אין דבריו נראין וכו'. ובאו דברי רבינו על ככון :

ד ושמיני של חג רגל אחד הרי כ"א. הקשה הרא"ש ז"ל בפסקיו (פכ"ו) במה נמי יצטל ממנו שמיני עזרת גזרת שלשים ויתרן שאני תסם שלא נהג כלל דין שלשים א"ע"ג שגיהוין ותספורת אסורים במועד מ"מ מטעם אבילות מיהא לא נאסר. וקשה על זה מה שאמרנו (ט"ז) גבי צביא דקברו ברגל כי קא מצעיא לי לענין שלשים דקא נהגה מלות שלשים ברגל, ולדברי הרא"ש ז"ל מטעם רגל איתסר גיהוין ותספורת ולא מטעם אבילות. מיהו לזה י"ל דלענין דעולה למנין שלשים אהני הך טעמא כיון דיש בו דיני שלשים אע"פ שלא יהיה מטעם אבילות עולה אצל לענין הפסקה שיפסיק הרגל הנה אחריו לא. אך קשה מ"ש הרמב"ן ז"ל בספר המלחמות (כ"ז) על ההיא צביא ז"ל כי קא מצעיא לי לענין שלשים דקא נוהג מלות שלשים ברגל לענין תספורת וכנסו כבחול וא"ת שאין אבילות חל עליו אף הוא נוהג בהו והלא מדין הרגל לובש הוא כלים מגוהיית לבנים וחדשים ונטול לפורניו בגנוסקט' ושמת בשמחת מרעות ואם בא ממדינת הים ומצית השביה ושאר דרכים שמתו חכמים וכו'. וא"כ אף כתב הרא"ש ז"ל דלא הוי מטעם אבילות הא אהני טעמא דאבילות לבא ממדינת הים ולכל הני שכתב הרמב"ן ז"ל. וי"ל דפליג הרא"ש ז"ל על ההיא דינא על הרמב"ן ז"ל וסובר דלא נאסר אלא דצברים שאסורים מתורת רגל וכו"כ הטור בסי' שצ"ט א"ג. ככתב דברי הרמב"ן שהבאתי ומדברי א"ח"ה הרא"ש ז"ל [יראה] שאינו אסור כלל ממורת אבילות אלא דצברים האסורים לו מתורת רגל. אצל מ"מ קשה על הרמב"ן ז"ל אף יתכן קושיא הרא"ש ז"ל דלדידיה הרי נוהג בצריכת שלשים ואין מירון לקושיא ההיא אלא כמו שמירצה הרא"ש ז"ל וכן (הר"ן) [הני"ן] ז"ל בפירוט ההלכות (במח"י יט). ועוד דרבינו ירואת נתיב כ"ח ח"ג חירלה קך לדעת הרמב"ן ז"ל עלמו ע"ש והוא תימא ז"ע :

מגדל עזו

הוא רגל צ"ע ואע"פ שהוא תשלומין דראשון ולפיכך אס מה יום א' לפני ר"ה מנין יום אחד כשענה ור"ה כשענה הרי כאן י"ד יום ושענה דחול עד ויה"כ ויה"כ כשענה הרי כ"ח מונה שני ימים אחר ויה"כ לתשום גזרת שלשים ודיו. ורבינו הגדול הרמב"ן האריך בזה בחומת האדם (דין שו"ע) בראיות צדורות. ומ"מ דברי ר"מ ז"ל הם מסתמים מפני חכמים ואם שיש חולקים בדברים שתיקום כולם דברי אלוהים חיים : ג"כ. לאחר החג כו' עד כמו שיבארנו. ה"כ פ' אלו מגלחין והביאור בזה הפרק (ה"ח) :

הגהות הרמ"ך

ה"ח) במה שהא סיוע להם כמו שכתב בתשובת שאלה (לכ הא גאון, ע"י שיטת ריב"כ מו"ק דף י"ד ע"א בדפי הר"ן, י"ג) :

הוא רגל צ"ע ואע"פ שהוא תשלומין דראשון ולפיכך אס מה יום א' לפני ר"ה מנין יום אחד כשענה ור"ה כשענה הרי כאן י"ד יום ושענה דחול עד ויה"כ ויה"כ כשענה הרי כ"ח מונה שני ימים אחר ויה"כ לתשום גזרת שלשים ודיו. ורבינו הגדול הרמב"ן האריך בזה בחומת האדם (דין שו"ע) בראיות צדורות. ומ"מ דברי ר"מ ז"ל הם מסתמים מפני חכמים ואם שיש חולקים בדברים שתיקום כולם דברי אלוהים חיים : ג"כ. לאחר החג כו' עד כמו שיבארנו. ה"כ פ' אלו מגלחין והביאור בזה הפרק (ה"ח) :

ה"ח) במה שהא סיוע להם כמו שכתב בתשובת שאלה (לכ הא גאון, ע"י שיטת ריב"כ מו"ק דף י"ד ע"א בדפי הר"ן, י"ג) :

רעק"א
 ה"ד. לח"מ, מ"מ מטעם אבילות מיהא לא נאסר. יש לעיין הא מלך הרגל וכמו חל ז' שלו בשבת ערב הרגל דמותר לגלה כרגל, ועי' ח' נוב"י (תקמ"א)

הג"ר
 ה"ה. ואם על אביו כו' אינו מגלה כו'. ע"י חוס' [במ"ק] כ"ב ב' ד"ה עד כו' : (ש"ט ק"י וא"ח תקמ"ח ס"ט ס"ק י"ט).
 ה"ו. חל ששי שלו בערב הרגל ואצ"ל ה' או ג'. שם י"ט ב' הכל מודים, ומכאן כה"ג ל"ד שלישי דהוא הדיו שאר ימות לרב משנינו וכו' דהיינו ששלו

ז חל שביעי שלו להיות וכו'. שם (יז): תנא האבל וכו' מותר בגילוח האז אבל היכי דמי וכו' לא לריבא שחל שביעי שלו להיות שבת ערב הרגל ומנא ברה סבר לה כחבא שאול דאמר מקאת היום ככולו ויום שבעה עולה לכאן ולכאן וכיון דשבת הוה אנוס הוא :

ח הקובר את מתו בתוך הרגל וכו'. שם (כ): תניא רגל עולה לו למנין שלשים כילד קברו בתחלת הרגל מונה שבעה אחר הרגל וכו' ורגל עולה לו כי אחא רבין א"ר יוחנן אפילו קברו ברגל. ונראה מדברי רבינו דלפי דברים שזכרנו אינו טעם לפי שהוא גורם בפרק אלו מנגלחין (כד) אבוי אשכחיה לרב יוסף דלפנים היה סודרא ארשייה ואילו אחי לזותיה א"ל לא סבר לה מר אין אצלות בשבת א"ל הכי א"ר יוחנן דברים שזכרנו נוהג. ומשמע דוקא בשבת אבל בשבת אינו נוהג כלל. ועומא רבה איכא דשבת שעולה למנין האצלות דין הוא שיהיה נוהג דברים שזכרנו אבל הרגל פוסק ואינו עולה ולפיכך אינו נוהג בהם אצלות כלל. ויש חולקים משום דגרסי לא סבר לה מר אין אצלות בשבת. והכי משמע דברים כחובות (ד) :

ט המקומות שעושין שני ימים וכו'. אילו רבינו לשיטתיה שכתב למעלה (פ"ה) דאצלות יום ראשון מיה"ט ושאר הימים מדבריהם ולפיכך אינו נוהג בו אצלות כיון שאינו יום ראשון אבל עולה לו מן המנין :

אלא גזירת שבעה בלבד. ואינו [ה] מותר לרחוץ ולסוך ולא לעשות מלאכה עד שיכנס יום טוב, ויום טוב מפסיק שאר השבעה, ולאחר יום טוב משלים שלשים מיום המיתה ואסור בהן בכל החמשה דברים : ז חל שביעי שלו להיות בערב הרגל והרי הוא שבת בטלה ממנו גזירת [ו] שלשים ומותר [ו] לגלח בתוך המועד שהרי אנוס היה ואי אפשר לו לגלח בשבת. וכן מגלח אחר עצרת או אחר ראש השנה ויום הכפורים שהרי בטלה גזירת שלשים : מי שחל שביעי שלו להיות בערב הרגל ולא גלח המועד שהרי בטלה גזירת שלשים ויש לו לגלח בכל עת שירצה : ח הקובר את מתו בתוך הרגל לא חלה עליו אבילות כלל. ואינו [ח] נוהג אבילות ברגל, אלא לאחר הרגל מתחיל למנות שבעה ונוהג בהן כל דברי אבילות. ומונה שלשים מיום הקבורה ונוהג בשאר השלשים בכל גזירת שלשים : ט המקומות שעושין

מ"ט דאכתי לא שלם אבילות ידידי אלף רגל הוא מפסיק ליה אבילות הילכך אין מותר לרחוץ עד (ע"ב) [דעל] הרגל וק"ל כותיה ע"כ : ומ"ט רבינו ולאחר י"ט משלים מיום המיתה ואסור בהם בכל חמשה דברים הם גזירות הנוהגים בשלשים [ועל פ"ו ה"ג] : ז חל שביעי שלו להיות בערב הרגל והרי הוא שבת וכו'. שם (יז): אמתניי דללו מנגלחין במועד תנא האבל מותר בגילוח היכי דמי אילימא שחל כחבא שאול בערב הרגל איצטרי ליה לגלוהי בערב הרגל אלף שחל שמיני שלו בשבת ערב הרגל איצטרי ליה לגלוהי בע"ש לא לריבא שחל שביעי שלו להיות בשבת ערב הרגל וסבר לה כחבא שאול דאמר מקאת היום ככולו ויום ז' עולה לכאן ולכאן וכיון דשבת הוה אנוס הוה א"ל חל שביעי שלו בערב הרגל והרי הוא שבת קאי ופסוטו הוא : ח הקובר את מתו בתוך הרגל לא חלה עליו אבילות כלל ואינו נוהג אבילות ברגל. ככר נחבצר בפרק זה (ה"ג) : ומנה שכתב ומונה שלשים מיום הקבורה וכו' מנוהג דברייתא פרק אלו מנגלחין (כ) :

ט המקומות שעושין שני ימים טובים וכו'. כן פסק הרי"ף שם (פ"ה א' ק"ז) וכן פסקו הרמב"ן (ד"ן שו"ט) והרא"ש (פ"ג) ששם בה"ג (ה' אבל ד"ב ע"ג) :

לחם משנה

המאור (פ"ג) כן שכתב והא דתניא קברו בתחילת הרגל מונה שבעה אחר הרגל וכו' הלכה היא אע"פ שלא כתבה הרי"ף ז"ל :

הגהות מיימוניות

[ה] אמר רב הונא הכל מודים כשחל שלשי שלו בערב הרגל שאסור נרחישה עד הרב (יט) ולא אמרינן האב מקאת היום ככולו משום דלפטר ליה לרחוץ לאורתא. וכן כתב בה"ג (ה"ל א"ב) ככל דברי רבינו המחנה, עד הערב עד דלעיל רגל ולא דוקא שלשי אלא אפילו חדא שעמא ואפילו שיתא יומי הכל דין אחד להן. וכן פ"ג עד הערב עד הלילה וירחון צלון או יתחון עד חול המועד וירחון בתמיון. וכן מלא מורי רבינו (ה' שמחות פ"ה) בחוספות ריב"ס שכתב לפני ריב"א. וכן דעמדו מנחמים מאללו וכלה רבנן. ובתשובות (ה' נראייה פ"ה שמחה ע"ה) פקא וע"ה כתוב רבינו שמואל הלוי עמד מאצלותו ערב יו"ט מבעוד יום ולא תתפללו שם מנחה מפני שיו"ט מפסיק וכשם שרוחץ מבעוד יום כך עומד מאצלותו מבעוד יום וכן העיד מפי הגאון אביו רבי יצחק הלוי. וכן דעת רש"י (שם ע"ה מק"ו) והחמיר רחילה לערב אחר תפלת המנחה וכן היה נוהג רבינו יוחל הלוי. וכן מנא מורי רבינו ש"י (שם פ"ס יו) שכתב רבינו שמואל שאסור נרחישה עד הערב, סמוך לחשיכה ירחין בין בתמיון בין צלון דהאי עד הערב ליכא לפרושי עד יו"ט דהא אשכחן דברייתא דלעיל (יב) דמותר לגלח ערב הרגל וה"ה רחילה תמיון ולא דענא אמאי פירש בקונטרס ולערב רוחץ צלון ועוד דקתם רחילה אינה אלא בתמיון ע"כ [וסת"מ (דמ"ו רע"ב) כתב שר"ל ב"ה] כתב דברי המחירין סמוך לחשיכה מדקאמר אסור נרחישה עד הערב ואינו אומר עד הלילה וכן ה"ר יוסף דון גנדיט. וכתב מורי רבינו ש"י (שם) אחרי שרבותיו הנזכרים לעיל אסורים עד הלילה כיון להחמיר ואעפ"י העולם נהגו להתיר ע"כ : [ו] אבל שחל יום שלשים שלו בשבת מותר לרחוץ בערב שבת יום כ"ט לכבוד שבת אבל לא לפרק שלו לאחר שבת דמי להיא דמודים חכמים לחבא שאול כשחל שמיני שלו בשבת בערב הרגל ומותר לגלח ערב שבת כיון דאנוס הוא (יז) : כ"ט שכתב שאחר שבעה דשריא ואינו אלא מונה בעלמא ואינו לא מדברי

ט המקומות שעושין שני ימים טובים וכו'. כן פסק הרי"ף שם (פ"ה א' ק"ז) וכן פסקו הרמב"ן (ד"ן שו"ט) והרא"ש (פ"ג) ששם בה"ג (ה' אבל ד"ב ע"ג) :

חורה ולא מדברי סופרים לפיכך מותר נרחישה לכבוד שבת היכא דאנוס הוא דפרשייה. ע"כ"ל מורי רבינו ז"ל (משו"ד פ"ה תקמ"ט) : [ז] דבהכי אוקימנא (יז) הא דתנא האבל והכהן מותרין בגילוח ואוקימנא תנא ברה כחבא שאול וכותיה פסקין הילכתא, וכן פסק רב אלפסי, וכן מורי רבינו ז"ל (ה' שמחות פ"ה יד) ע"ש, וכן סה"מ (דמ"ו פ"ג) משמו" ע"כ : [ח] הכי מסקינן בפרק אלו מנגלחין (יד) : אבל דברים של זניעה נוהג כדליתא פ"ק דכחובות (ד) ע"כ : [ט] כן כתב בה"ג (דמ"ב ע"ג), וכן פסקו שאר הגאונים, וכן פסק רב אלפס (פ"ה א' ק"ז) הלכה למעשה, וכן בשה"ל (אצלות) הביא דברי ה"ה בשם הגאון, וכן מורי רבינו מאיר הביאם צילכות שמחות (פ"ה ד), וכן פסק בעל הרוקח (פ"ה ש"ד) הלכה למעשה וכתב גם כן (כ"ט ע"ה) על דברי יצחק ב"ר יהודה שנפטרה אשתו ציו"ט ראשון של סוכות וקברה ציו"ט שני ולאחר סוכות הוב אצילות רק ששה ימים בלבד. וכן פסק רבינו שמואל הלכה למעשה וכתב שכן היו נוהגין מנגלחין אבל רבינו שמואל הכהן פסק אצילות חולק ע"כ ודל"ה (רנ"ה פ"ה שמחה) פסק גם הוא כן היכא שצדקו בו ציו"ט ציו"ט אחרון אבל קברו ברגל קודם לכן לא וז"ל הקובר ממו ציו"ט אחרון או ציו"ט שני דעזרת מונה ששה אחר הרגל דיוס מיתה עולה לו מן המנין אע"פ דלא נהיג ציה אצלות דלאורייתא הוא דכתבי ואלכלתי תעלת היום וגו' וכתבי ואתריה כיוס מר ויו"ט שני דרבנן ואחי עשה דיחיד דלאורייתא ודחי עשה דרבים שהוא דרבנן ואמר מן יהודאי גאון היכא דשכיב ליה שכבא ציו"ט שני או ציו"ט ראשון של שני ימים טובים אחרונים וכו' עד ולא נהירא לי וגם בספר הדיין של ר' יהודה הכהן פליג עליה ואמר דלעולם נקיט שבעה בתר הרגל ע"כ. וכדי הכי ה"ג שדבריהם דברי קבלה לסמוך עליהם במקום שאין ראייה ברורה לפתור ועוד רבותיו ושאר הגאונים הנזכרים ע"כ :

הג"מ

ה"ה. בהגמ"י [ו], ברחישה שאחר ז' כו' בעלמא. כמש"ש י"ט ז' אבל כיון [שמעמו מנתמין מאללו מותר נרחישה] כו' : (שפ"א ק"ב) :

ה"ח. ואינו נוהג אבילות ברגל. [עין בהג"מ לעיל ה"ג] :

ה"ט. המקומות שעושין שני ימים טובים וכו'. בה"ג והביאו הרא"ש [פ"ג פ"ג] וכל הפוסקים ללא עדיף משנת אע"פ שאינו נוהג עולה והטעם כתב בה"ג דשבת חף שנאמר בו עונג לא נאמר בו שמחה ע"ש : (א"ח תקמ"ח פ"ג ס"ק ב' ז').

שנויי נוסחאות

ה"ו. ואינו מותר לרחוץ. נטור (פ"ה ש"ט) לא לגלח ולא לרחוץ, ועי' נ"ב הטור. מיום המיתה. פחד יצחק מ"ט אצלות (מד) כתב דמיתות אלו ע"ה"ה דאצלות מחמת מיום הקבורה [לאחר סמיכת הגולג' כמנהג אצ"ה] וכו' וה"ה וכו' וכו' רבינו "מיום הקבורה". בהגמ"י [ה] (ש"י פ"ה) ובתשובות פתור כ"ה ברחישה ובל"ל. בהגמ"י ובתשובה כתב ופ"ה. ה"ו. מי שחל שביעי שלו להיות בערב הרגל ולא גלח אע"פ שאסור לגלח במועד מותר לגלח לאחר המועד שהרי בטלה גזירת שלשים כ"ה בכתב"י וכן מוה"ס. דפוסים [שה"י לכס"מ] ליתא כ"ו כ"י בגלג' דלוג הדומות. ה"ט. בהגמ"י [ט] (ש"ה) אשחר. דפוסין נטעות אמו. ועהגמ"י פ"ח סוף אות ג.

מקורות וצינונים

עד שיכנס יו"ט ש"ע שם פ"ה. משלים שלשים נכחו ו' ימי אצילות ו' ימי הרגל ונתח נהגו ע"ו יום (מהריב"ל ח"ג פ"ג). בהגמ"י [ה], ולא ידענא אמאי פירש בקונטרס ע"י או"י קמ"ב ה"ל אצילות פ"ה מלה מה שפ"ה. בכס"מ, אין מותר לרחוץ וכו' ע"י או"י פ"ה תקמח ד"ה ואם (רע"ד) : ה"ו. ש"ע פ"ה ש"ט פ"ג. בהגמ"י [ו], אבל וכו' מותר לרחוץ בע"ש רמ"א ספ"י ת, וכו' ב"י שם דהיינו למנהגם שלא לרחוץ כל ז' יום, ולדין אסור דק מו' ח, ועי' דברי משה ספ"י מ ופ"ה ש"ט רמ"א וכו"ט שם : ה"ח. ש"ע או"י פ"ה תקמח פ"ה ויו"ד פ"ה ש"ט פ"ג. ואינו נוהג אבילות ברגל ע"י או"י פ"ה תקמח ד"ה והי. ומונה שלשים מיום הקבורה ע"י ע"ו שם ושם ס"ק ד דשמעי עליה נחשב דק יום א' ולא תמי לגלג' ה"ד דשם דמי האצילות ששה קודם הרגל, ועי' נקיש"ט שם, ונכ"י כ"ה"ט שם שבת דנחשו ה"י מגש פ"ה קפה מנו כה"ט, ועי' הגמ"י קושט' הוב' כ"י פ"ה ש"ט ד"ה ובתו הגהות. בלח"מ, אחר הרגל וכו' קילר כאן, ובתמאור כ' אחר הרגל ומלאכתו נעשית ע"י אחרים וכו' : ה"ט. ש"ע או"י פ"ה תקמח פ"ג ויו"ד פ"ה ש"ט פ"ג. המקומות שעושין שני ימים טובים וכו' עולה ע"י כ"ה ש"ט ש"ט א"ס ככלל זה גם כ"ה ש"ט פ"ה המקומות ע"י ימים בכל המקומות כ"ה פ"ה ה"ה. ע"ש ונכ"י"ט ה"י וכן המפתח. שביארנו ה"ה.

בהגמ"י [ט], וכן פסקו שאר הגאונים ר"ה"ג נה"ל רי"ן גילוח ח"צ ע"י נ, גאון מנגלח כ"ה הפרסם פ"ה ר"ל :